

Het Centrum voor Obesitaschirurgie gaat voor wereldwijde uitwisseling van expertise

dr. Bruno Dillemans

diensthofd Centrum voor Obesitaschirurgie
campus Sint-Jan

Met een recordaantal van ruim 1.500 ingrepen per jaar draait het Centrum voor Obesitaschirurgie van het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV op volle toeren. De dienst, die een internationaal toonaangevende reputatie opbouwde, blijft zich verder specialiseren met het oog op patiëntenzorg en significante medische vooruitgang. Diensthofd dr. Bruno Dillemans spitst zich voornamelijk toe op technologische vernieuwingen die een nationale en internationale samenwerking verder in de hand werken.

Vernieuwde chirurgische methodes

Dr. Michel Vandelanotte, de voorganger van dr. Dillemans, was begin jaren 90 de bezieler van de bariatrische heelkunde op campus Sint-Jan. Als trendsetter waagde hij zich als een van de eerste Belgische chirurgen aan de plaatsing van een maagband en voerde hij meerdere Scopinaro-ingrepen uit, weliswaar nog via open toegangsweg. De introductie van de laparoscopische invalshoek door dr. Dillemans in 1999 betekende een duidelijke meerwaarde voor de patiënt en vanaf toen nam deze discipline een hoge vlucht. De afgelopen vijf jaar evolueerde de traditionele bariatrische ('obesitas'-) chirurgie naar de breder georiënteerde metabole chirurgie. Deze verlegt het accent van louter gewichtsafname naar een verbetering van het metabolisme van de patiënt. Ingrepen evolueerden bijgevolg van maagband en maagverkleining met nietjes naar de gastric bypass en de recent opkomende sleeve gastrectomie. Gunstige effecten van de metabole heelkunde zijn een verlaagde bloeddruk en cholesterol en een regressie van de frequent aanwezige slaapapneu. Vooral op diabetes type 2 behalen deze ingrepen spectaculaire resultaten. Hierdoor hebben nu ook diabetespatiënten hun weg gevonden naar het Centrum voor Obesitaschirurgie; in de hoop een halt toe te roepen aan hun soms al jarenlang aanwezige suikerziekte.

Revisiecentrum

De ontegensprekelijke kwantiteit die het Centrum voor Obesitaschirurgie behaalt, vertaalt zich ook in kwaliteit. Het centrum in Brugge kent inmiddels internationale erkenning als referentiecentrum op het vlak van revisie bariatrische heelkunde. Bij ongeveer 25 % van alle patiënten betreft het een heroperatie. Die patiëntengroep onderging in het verleden een maagverkleining met nietjes of heeft een maagband die een onbevredigend

resultaat opleverde of waarbij er complicaties zijn opgetreden. Als referentiecentrum met de technische knowhow om rond eerder gevormd littekenweefsel en complicaties te werken, behandelt het instituut patiënten uit heel Europa en daarbuiten.

Individuele patiëntenzorg vormt nog steeds de hoeksteen van dit succes. De reputatie zit dan ook stevig verankerd in een zorgvuldig opgebouwd en goed geolied team en een verregaande interactiviteit met het anesthesieteam, aangevoerd door prof. dr. Jan-Paul Mulier. Buiten de operatiezaal kunnen drie resident-chirurgen en zes assistenten rekenen op de zorgondersteuning van drie fulltime diëtisten, een speciaal opgeleide obesitascoördinatrice, een psychologenteam dat zich op de obesitasproblematiek toelegt, een gemotiveerd verpleegkundigenteam en een sterke administratieve onderbouw. Ze werken ook nauw samen met onder meer endocrinoloog prof. dr. Youri Taes en met chirurgen dr. Sebastiaan Van Cauwenberge en dr. Jan Lesaffer voor eventuele postbariatrische functionele correctiechirurgie.

De internationale erkenning geldt ook op andere vlakken. Dr. Dillemans en zijn resident-chirurgen zijn graag geziene gasten voor lezingen, presentaties en live demonstraties op vooraanstaande internationale congressen zoals de jaarlijkse IFSO (International Federation for the Surgery of Obesity) meetings, de ASMBS (American Association for Metabolic and Bariatric Surgery) meetings, de BEST (Bariatric Endoscopic Surgical Trends) live congressen, AIS Live Channel, het IRCAD trainingscentrum en andere. Daarnaast vinden gespecialiseerde chirurgen van over de hele wereld hun weg naar het centrum in Brugge voor een week observatie of een langdurig klinisch fellowship, vaak toegespitst op heroperaties. Momenteel is het fellowshipprogramma ingevuld tot 2020.

Meer info beschikbaar in de azlink-app

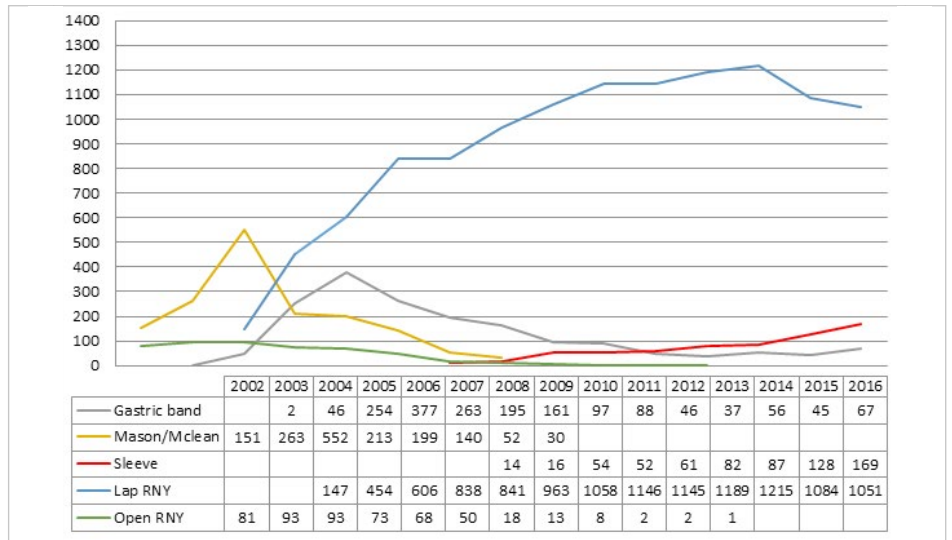

In 1999 introduceerde dr. Dillemans de laparoscopische techniek. Dit betekende een duidelijke meerwaarde voor de patiënt.

Verfijnde operatietechnieken

De laparoscopische gastric bypass werd in het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV volledig gestandaardiseerd met een verregaande rationalisatie van elke laparoscopische handeling. Dit wil zeggen dat alle overbodige, potentieel schadelijke en tijdrovende laparoscopische manoeuvres werden geëlimineerd. Uit de vergelijking tussen de standaardisatie van gelijkwaardig uitgevoerde gastric bypasses in dertien grote bariatrische centra over heel de wereld door de Vlerick Business School kwam campus Sint-Jan naar voren als het centrum met de meest efficiënte tijdsbesteding. Zelfs bij de moeilijke operaties is de standaardprocedure nog grotendeels toepasbaar. Operatietechnisch wil het team de Single-Incision Laparoscopic Surgery (SILS)-techniek nieuw leven inblazen en verfijnen. Dat houdt in dat ingrepen zoals de sleeve gastrectomie – die de verwijdering van een groot deel van de maag vraagt – niet langer via vijf, maar via één enkele, kleine insnede gebeuren. Een aanpak die al even bestaat, maar in onbruik geraakt was omdat hij technisch niet zo eenvoudig is. Ook met andere nieuwe revisietechnieken willen ze het spectrum van operaties uitbreiden, zoals de Single-Anastomosis Duodeno-Ileal (SADI)-bypassmethode van dr. Antonio Torres en de mini gastric bypass voor oudere patiënten. Dankzij een hightech infrastructuur krijgt het diensthoofd vanuit zijn bureau in de polikliniek

Evolutie van de bariatrische ingrepen in het AZ Sint-Jan

Gespecialiseerde chirurgen van over de hele wereld vinden hun weg naar het Centrum voor Obesitaschirurgie voor een week observatie of een klinisch fellowship.

gedetailleerde videotoegang tot de drie operatiezalen en kan hij desgewenst elke operationele ingreep zowel laparoscopisch als extern superviseren.

BARIALink

Om de doorgedreven expertise verder uit te dragen en de kennis omtrent de bariatrische heelkunde wereldwijd een extra impuls te geven, startte dr. Dillemans

BARIALink op. De initiële opzet is op maandelijkse basis gedurende twee uur via een performant webplatform, of "virtual classroom", complexe casussen voorleggen aan een netwerk van bariatrisch-chirurgische experts. Zo kunnen deze op hoog professioneel niveau hun kennis en knowhow delen, op diagnostisch en therapeutisch vlak, maar net zo goed met betrekking tot per- en postoperatieve complicaties. Deze videoconferenties met hoog interactief gehalte,

gestuurd vanuit het bariatrische team van het Centrum voor Obesitaschirurgie, zullen een basis bieden voor de vorming van een online community. Het finale streefdoel is de uitbouw van een wereldwijd, online expertisecentrum. Als aanvulling op het reeds opgestarte webplatform (de virtual classroom) wordt een professionele website gebouwd. Chirurgen kunnen er onder andere

videoclips bekijken van operaties, therapeutische plannen opvragen, bijkomende commentaren toevoegen en de opvolging sturen. Het platform kan zich ook lenen tot een selectie-instrument voor fellowships. Tot slot behoren telementoring van live operaties en de vlotte uitwisseling van opleidingsmateriaal en tutorials, in samenwerking met de medische industrie, tot de denkpijsten op termijn.

Optimalisatie nazorg

Een bijkomend werkpunt is de optimalisatie van de opvolging van patiënten. Dit bariatrische zorgpad omvat de introductie van een app met ingebouwd plan om therapietrouw te bewerkstelligen en sportactiviteiten te stroomlijnen. Deze app zou patiënten de verantwoordelijkheid om verder gewichtsverlies en huid- en spierversterking te bekomen, deels weer in eigen handen geven. Ook de organisatie van terugkomdagen voor patiënten kadert hierin. In 2016 waren deze aan hun vierde editie toe. Ze bieden de ideale gelegenheid om ex-patiënten te wijzen op het belang van een goede opvolging, hen de risico's en aandachtspunten in herinnering te brengen en hen een update te geven over de nieuwste bevindingen omtrent bariatrische heelkunde. Ze krijgen daarnaast ook informatie over de mogelijkheden tot correctieve ingrepen. Een derde luik, in 2016 verzorgd door fitnesscoach Yves De Vos, richt zich op de manier waarop intensieve sportactiviteiten in het plaatje passen en wat goede fysiotherapie inhoudt. Tussendoor kunnen ex-patiënten en hun gast in interactieve sessies onder meer informatie inwinnen over voedingsrichtlijnen en dieetinstructies, getuigenissen bijwonen en onderling ervaringen uitwisselen.

Gunstige resultaten

Een aandachtspunt is de bestudering en de bekendmaking van de prima klinische resultaten van het centrum in wetenschappelijke tijdschriften. Een publicatie over de conversie van 885 patiënten van de maagband naar de bypass op campus Sint-Jan beschrijft de resultaten van deze omzettingsoperatie en vertegenwoordigt het hoogste aantal patiënten wereldwijd met een dergelijke revisionele ingreep. Uit deze studie blijkt een lage 30-dagen complicatieratio (5,1 %) die gelijklopend is met de ratio van complicaties bij patiënten die voor de eerste maal een gastric bypass ondergaan. Een andere studie evalueert de eerste 10.000 gastric bypasses die op campus Sint-Jan zijn uitgevoerd van 2004 tot 2016. De uitstekende resultaten tonen slechts zeven lekkages waarvan het merendeel (5) in de eerste cohorte van 2000 patiënten. Verspreid over de jaren werd tevens een belangrijke daling in postoperatieve bloeding (van 3 % tot 0,7 %) en van een heroperatie voor postoperatieve bloeding (1 % tot 0,1 %) vastgesteld. Andere, meer specifieke studies oriënteren zich op de chirurgische mogelijkheden indien er alsnog een gewichtstoename of een complicatie optreedt na een gastric bypass of sleeve gastrectomie.

Het Centrum voor Obesitaschirurgie behaalt uitstekende klinische resultaten: de conversie van 885 patiënten van de maagband naar de bypass toont een 30-dagen complicatieratio van slechts 5,1 % en uit een retrospectieve studie van de eerste 10.000 gastric bypasses die zijn uitgevoerd kwamen slechts zeven lekkages en een belangrijke daling in zowel postoperatieve bloeding als heroperatie voor postoperatieve bloeding naar voor.

Via het interactieve webplatform BARIAlink kunnen bariatrisch-chirurgische experts op hoog professioneel niveau hun kennis en knowhow delen, op diagnostische en therapeutisch vlak, maar ook met betrekking tot complicaties.